

MENSEN ERVAREN DAT REKENING WORDT GEHOUDEN MET HET PROCES VAN OUDER WORDEN.

(ONDERDEEL VAN DE OPGAVE GEZONDHEID)



**DENK
MEE!** **PRAAT
MEE!** **DOE
MEE!**
SAMENLEVEN?

BIJLAGE 1
LIJST MET INSPANNINGEN PER DOEL
WAT GAAN WE DOEN?

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 1	Er zijn flexibele mogelijkheden voor ouderen om, samen met jongere generaties, actief te zijn in het maatschappelijk leven en zingeving te ervaren.
Draagt bij aan indicator	I2 Ouderen hebben betekenisvolle relaties, werk en/of daginvulling (faciliteren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/structureel)	Planning
1 Vervoers belemmeringen wegnemen	Om te zorgen dat vervoer geen belemmering vormt om mee doen aan activiteiten zijn er al diverse oplossingen. De gemeente biedt de WMO taxipas en betaalt het project DRIVE waarin taxibedrijf Kort en welzijnsorganisatie Scala samenwerken. Onder voorwaarden kunnen inwoners hier gebruik van maken, ook voor sociaal vervoer. Daarnaast zijn ideeën voor andere initiatieven bijvoorbeeld een boodschappenbus waardoor ouderen opgehaald worden om zelf boodschappen te gaan doen en het initiatief ANWB automaatje. Dit is een vervoersservice waarbij vrijwillige chauffeurs minder mobiele plaatsgenoten vervoeren. De chauffeurs gebruiken daarvoor hun eigen auto tegen een kleine onkostenvergoeding van € 0,30 cent per kilometer. Dergelijke initiatieven zijn welkom en vraagt betrokkenheid van diverse partijen. We gaan met deze partijen in overleg om te kijken wat mogelijk is.	Bestaand	Diverse organisaties en ondernemers, gemeente.	Gemeente	Nvt	Bekostiging uit het reguliere budget WMO, eigen bijdragen van gebruikers en eventueel bijdragen in natura van ondernemers.	2021
2 Verbindingen tussen generaties meenemen in bestaande activiteiten	Het contact tussen generaties is waardevol. Jongeren kunnen ouderen meenemen in hun belevingswereld en gezellige dingen doen en ouderen kunnen met hun ervaring en levenswijze iets bieden aan jongeren. De wens bestaat om meer mogelijkheden te bieden voor contacten tussen de generaties. Dat gaat niet vanzelf. Er zijn talloze ideeën en mooie voorbeelden. We kunnen ermee beginnen om binnen bestaande projecten en activiteiten (denk aan jongerenactiviteiten, activiteiten op school, in de ouderenzorg, sport) verbindingen te realiseren tussen generaties en de kracht van ouderen en jongeren benutten. In principe kan iedereen hier aan bijdragen. Ook kunnen we goede voorbeelden met elkaar uitwisselen en verspreiden ter inspiratie.	Deels nieuw, deels bestaand	Diverse organisaties en ondernemers, gemeente.	Scala (wat betreft jongerenwerk, buurtsport, opbouwwerk).	nvt	CommunicatiebudgetMeenemen in prestatie afspraken met Scala (jongerenwerkers, buurtsport, opbouwwerk).	2021
Sportaanbod ouderen.	Zie doe-agenda G – Sociale, culturele en sportinfrastructuur.						
Bewegings activiteiten ouderen.	Zie doe-agenda G – Sociale, culturele en sportinfrastructuur.	bestaand	scala buurtsport, zorgorganisaties	scala buurtsport	nvt	structureel/fi nanciering vanuit budget buurtsportco aches	doorlopen d
Doortrappen (langer fietsen ouderen).	Zie doe-agenda G – Sociale, culturele en sportinfrastructuur.	nieuw	Scala buurtsport, Fietsbond, gemeente.	Gemeente/ Fietsbonden	nvt	incidenteel	doorlopen d

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 2	Kwetsbare ouderen vinden (lieft in hun nabije omgeving) een zinvolle dagbesteding.
Draagt bij aan Indicator	I2 Ouderen hebben betekenisvolle relaties, werk en/of daginvulling (faciliteren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/s structureel)	Planning
3 Ondersteuning kwetsbare inwoners bij vinden van dagbesteding of vrijwilligerswerk	Dit behoort tot de reguliere taken van het gebiedsteam. Geïndiceerde dagbesteding bekostigen we uit het WMO-budget.	Bestaand	Gebiedsteam	GBT	Ja	budget WMO	Loopt
4 Initiatieven tegen eenzaamheid	Er zijn diverse initiatieven tegen eenzaamheid. Ook zijn er ideeën voor een lokale coalitie tegen eenzaamheid, samen met ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties.	Deels bestaand, deels nieuw	Scala, momenteel VraagElkaar. Ook partijen die interesse hebben getoond voor Coalitie tegen eenzaamheid.	gemeente	nvt	2020 incidenteel € 49.000. We kijken wat nodig is voor lokale coalitie en evt voortzetting van VraagElkaar.	Loopt tm 2020, kijken wat en hoe daarna
5 Informele dagbesteding in de dorpen	We subsidiëren onder voorwaarden nieuwe en informele vormen van dagbesteding (zonder indicatie). Bijvoorbeeld het initiatief Welzijn op Dorpschaal in Oldeberkoop (zie) en de informele dagbesteding bij zorgaanbieders Lianté en Zuidoostzorg.	deels bestaand, deels nieuw	Welzijn Op Dorpschaal, Zuidoostzorg, Lianté, eventueel andere aanbieders	De uitvoerende partijen	nvt	Uit WMO-budget	Loopt
1 Vervoers belemmeringen wegnemen	Zie doel 1.						
Diverse activiteiten	Allerlei activiteiten en voorzieningen in onze gemeente die ouderen in staat stellen om mee te blijven doen en zingeving te ervaren. Denk aan eenzaamheidsbestrijding en welzijnsactiviteiten, sport en cultuur, maar ook aan de inspanningen om het vrijwilligerswerk te versterken. Zie DOE-agenda Samenleven G (sociale, culturele en sportinfrastructuur) en DOE-agenda Meedoen B (welzijnsactiviteiten).						
Zonnehloem, Stichting Present et cetera	Welzijnsactiviteiten en particuliere initiatieven gericht op elkaar helpen. Zie DOE-agenda Meedoen aan het maatschappelijk leven en DOE-agenda Samenleven.						

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 3	Professionals, winkeliers, het verenigingsleven en maatschappelijke organisaties wisselen kennis uit over leeftijdsvriendelijke dienstverlening, herkennen signalen van dementie en weten hoe daarmee om te gaan.
Draagt bij aan Indicator	11 Mensen vormen een dementievriendelijke gemeente (stimuleren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/s structureel)	Planning
6 Samen Dementie vriendelijk	Met elkaar zorgen we dat Ooststellingwerf Samen Dementievriendelijk wordt. We sluiten aan bij het landelijke programma samendementievriendelijk.nl. Dit betekent dat we de kennis over dementie in de lokale samenleving gaan vergroten en mensen leren omgaan met mensen met dementie. Winkeliers, horeca, dienstverleners, scholen, verenigingen en clubs en inwoners kunnen hier aan meedoen. Bijvoorbeeld door e-learning over dementie te doen. Deelnemers ontvangen een keurmerk (sticker) zodat we laten zien wie meedoen en uitstralen dat we dit samen doen. Het programma biedt ook trainingen aan om geheugenproblematiek te signaleren en erop te handelen. We kunnen verenigingen en clubs helpen om hun activiteiten meer 'seniorproof' te maken en goede voorbeelden en kennis te delen. Er zijn nog veel meer ideeën over wat we kunnen doen. Samen kijken waar we mee beginnen.	nieuw	Diverse organisaties, verenigingen en ondernemers, gemeente.	gemeente	nvt	€7.500,- inzet uren projectleider structureel €2.000 incidenteel materiaal. Uit lopend budget gezondheid.	start zsm er is nog een budget 'over' voor 2020 evt.
Hulp bij het aanvragen van voorzieningen	We helpen ouderen die niet (meer) in staat zijn om digitaal vaardig te worden bij het aanvragen van voorzieningen. --> doe-agenda C Meedoen aan het maatschappelijk leven (spreekuren) en doe-agenda I Sociale, culturele en sportinfrastructuur (informatiepunt digitale overheid van de bibliotheek).						

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 4	Ouderen en mantelzorgers vragen tijdig hulp.
Draagt bij aan Indicator	11 Mensen vormen een dementievriendelijke gemeente (stimuleren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/structureel)	Planning
7 Preventief huisbezoek bij ouderen 75+.	De gemeente faciliteert op dit moment vrijwilligers om alle ouderen van 75+ te bellen en te vragen of zij prijs stellen op een bezoekje. Degenen die dit willen, krijgen bezoek van een vrijwilliger. Hiermee is er aandacht voor ouderen. En we komen vragen en problemen (bijvoorbeeld eenzaamheid) vroegtijdig op het spoor. Het is een laagdrempelige manier om ouderen en mantelzorgers in te lichten over ondersteuningsmogelijkheden. Er zijn korte lijnen tussen de vrijwilligers en het gebiedsteam. Nieuw is dat we in overleg gaan met de vrijwilligers en andere betrokken partijen over mogelijke verbeterpunten. Denk bijvoorbeeld aan de keuze om bepaalde groepen voorrang te geven in het huisbezoek (bv ouderen in buurten waar relatief veel eenzaamheid voorkomt). Ook kunnen we de signalen uit de gesprekken beter gaan benutten (bv met plaatselijk belang doorspreken wat opvallende dingen zijn in hun dorp).	Deels bestaand, deels nieuw	vrijwilligers preventief huisbezoek	gemeente	ja	Structureel € 1,000,- uit regulier budget vrijwilligersbeleid.	Deels loopt dit al. Extra inspanningen vanaf 2021.
8 Goodybag met informatie voor 67+	Mensen die 67 worden, ontvangen een 'goody bag' met informatie over voorzieningen, activiteiten, producten etc. waar zij belang bij kunnen hebben, die aansluiten bij hun levensfase en die helpen om vitaal te blijven. Het idee is dat we mensen informeren en op ideeën brengen. De goody bag zou een gezamenlijke actie moeten zijn van zorg- en welzijnspartijen in combinatie met commerciële dienstverleners (denk aan winkeliers, horeca, recreatie) en deze partijen zouden dit ook samen moeten bekostigen.	nieuw	Diverse organisaties, verenigingen en ondernemers, gemeente.	Dit bepalen de betrokken partijen gezamenlijk.	nvt	Geld nodig om het te organiseren. Regulier budget gezondheid. Bijdragen van partners.	2021
9 Gezond ouder worden voor mensen met een kleine beurs.	We weten dat mensen met een kleine beurs gemiddeld korter leven en ongezonder zijn. Het werkt preventief als we deze mensen coachen om 'gezond ouder te worden'. Niet alleen fysiek, maar ook mentaal. Hiervoor bestaan diverse initiatieven. Bijvoorbeeld Grip en Glans (groepscursus voor vrouwen vanaf 50 jaar gericht op zelfmanagementvaardigheid en welbevinden) en Sociaal Vitaal van de GGD (gericht op 'gezond ouder worden', specifiek voor zelfstandig wonende ouderen die een laag opgeleid zijn en/of een laag inkomen hebben). In overleg met relevante partijen kijken we wat het meest kansrijk is en wat haalbaar is. Bij relevante partijen denken wij aan de consulenten bewegen voor ouderen bij Provinciale Sport Organisaties, vertegenwoordigers van instellingen ouderenzorg, maatschappelijke dienstverlening, welzijn en geestelijke gezondheidszorg, mensen werkzaam met (kwetsbare) ouderen, GGD.	nieuw	Diverse partijen die met ouderen werken, zie toelichting.	Gemeente	nvt	Kosten € 27.500,- voor 2 jaar. Regulier budget ouderen Beleid.	2021 starten
10 Welzijnscoach	Momenteel is er een project dat heet Welzijn op Recept. Het doel is het verminderen van psychosociale klachten van mensen (niet alleen ouderen) die bij de huisarts komen. De huisarts verwijst hen niet door naar de zorg, maar geeft ze 'een recept voor een welzijnsarrangement'. Zij worden dan benaderd door een welzijnscoach die samen met de betrokkene kijkt wat hun welbevinden kan verhogen. Denk aan bestaande creatieve of sportieve activiteiten en vrijwilligerswerk. De welzijnscoach bemiddelt en volgt of het recept 'helpt'. Nu kunnen alleen huisartsen de welzijnscoach inzetten. Er bestaat de behoefte om dit ook open te stellen voor andere verwijzers. Denk aan de fysiotherapeut of de thuiszorg. Er liggen ook kansen om 'reclame' te maken voor de welzijnscoach in de supermarkt, bij de apotheek of op andere plekken waar ouderen komen.	Deels bestaand, deels nieuw	Scala, Partners in project Wijkgericht werken, Huisartsen.	Gemeente ism met Scala	ja	€20.000 structureel	Loopt
11 Bewustwording en informatie langer thuis wonen	We laten ouderen op een laagdrempelige manier kennis maken met hulpmiddelen om veilig en comfortabel te blijven wonen en informatie te krijgen over gezondheid en vitaliteit. Dit kan op allerlei manieren. Momenteel promoot het programma Langer Thuis ouderen over gezondheid en over technologische hulpmiddelen, die hen helpen om langer thuis te wonen. Maar we kunnen meer doen. Bijvoorbeeld via een 'beleefhuis' waar ouderen alle hulpmiddelen kunnen bekijken en uitproberen. In Assen bestaat zo'n beleefhuis, dat kan als inspiratie dienen. Maar er zijn ook ideeën geopperd om er een 'rondreizende' uitstalling van te maken of een festival te organiseren waar ouderen informatie en advies krijgen over woningaanpassingen, gezondheid en vitaliteit (fittesten, e-health-toepassingen uitproberen, aanbieders van sociale en culturele activiteiten en sport-, beweeg- en welzijnsorganisaties presenteren zich, aandacht voor fysiek en mentaal). Dit kan een gezamenlijke actie zijn van ouderenorganisaties, zorg- en welzijnspartijen, woningcorporatie in combinatie met commerciële dienstverleners (denk aan bouwmarkten, klusbedrijven, winkeliers, horeca, recreatie) en deze partijen zouden dit ook samen moeten bekostigen.	Deels bestaand, deels nieuw		Woningcoöperatie Actium	nvt	We houden de middelen die we nu inzetten voor Langer Thuis beschikbaar.	
Onderzoek gemeente	Met relevante partners zorgen dat ouderen en verwijzers snel en overzichtelijk kunnen terugvinden welk aanbod er binnen de gemeente is als het gaat om activiteiten en dienstverlening. Dit evt aangevuld met achtergrondinformatie en persoonlijke verhalen.						

brede activiteiten agenda	--> doe-agenda G – Sociale, culturele en sportinfrastructuur, inspanning 22.						
Regelingenwijzer rondkomen met weinig geld	We stellen inwoners en dus ook ouderen op de hoogte van alle voorzieningen en regelingen die in onze gemeente bestaan voor mensen met een kleine beurs. → doe-agenda C – Meedoen aan het maatschappelijk leven.						
Digitale vaardigheden	Via de bibliotheek investeren we in digitale vaardigheden. --> zie doe-agenda I Sociale, culturele en sportinfrastructuur, opgave Samenleven.						
Hulp bij het aanvragen van voorzieningen	We helpen ouderen die niet (meer) in staat zijn om digitaal vaardig te worden bij het aanvragen van voorzieningen. --> doe-agenda C Meedoen aan het maatschappelijk leven (spreekuren) en doe-agenda I Sociale, culturele en sportinfrastructuur (informatiepunt digitale overheid van de bibliotheek).						

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 5	Er is één plek waar inwoners, mantelzorgers en professionals terecht kunnen met vragen die gerelateerd zijn aan ouder worden en/of mantelzorg en waar snel een duidelijk antwoord komt en/of de goede hulp wordt geregeld.
Draagt bij aan indicator	11 Mensen vormen een dementievriendelijke gemeente (stimuleren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/structureel)	Planning
12 Bekendheid gebiedsteam.	We merken dat nog niet alle inwoners het gebiedsteam weten te vinden. De gemeente gaat er werk van maken dat het gebiedsteam bekend is als dé plek waar inwoners, mantelzorgers en professionals terecht kunnen met vragen die gerelateerd zijn aan onder andere ouder worden en mantelzorg. Mogelijk kunnen anderen daar aan bijdragen, bijvoorbeeld door via de eigen communicatiekanalen de bekendheid van het gebiedsteam te vergroten. We stellen een communicatieplan op om de algemene bekendheid van het gebiedsteam onder alle inwoners en professionals, waaronder ouderen, te versterken.	Deels bestaand, deels nieuw	Diverse organisaties, verenigingen, ondernemers en gemeente	gemeente	nvt	Budget communicatie Sociaal Domein	2021
13 Warme doorverwijzing via wijkgericht werken.	In het project wijkgericht werken investeren we in betere samenwerking tussen welzijn en zorg als het gaat om dementie, mantelzorg en eenzaamheid. De ketenpartners, inclusief het gebiedsteam en inclusief informele zorg, maken afspraken over een warme doorverwijzing naar elkaar. Dit betekent dat partners elkaar kennen, vertrouwen en elkaars taal spreken en gebruik maken van elkaars expertise. Voor de inwoner betekent dit korte lijnen in het eigen dorp als het gaat om welzijn en zorg. Het project is net gestart in Appelscha, Oldeberkoop en Makkinga. Partners zijn Scala, huisarts, gebiedsteam, wijkverpleegkundige Zuidoostzorg en Kwadrantgroep. Per dorp worden lokale partijen betrokken. De best practises gaan we gebruiken om dit evt uit te breiden naar de andere dorpen. De stuurgroep bestaat uit Scala, Zuidoostzorg, Kwadrantgroep, huisartsen.	Deels bestaand, deels nieuw	Scala, diverse huisartsen, gebiedsteam, thuiszorgorganisaties, kerken, inwonersinitiatieven in de dorpen, verenigingen.	Kwadrant groep	Nee, inzet gebiedsteam wordt bekostigd uit budget De Friesland.	Project wordt bekostigd door verzekeraar De Friesland. € 60.000 in 2021	Is gestart, loopt door tot en met 2021 met mogelijkheid tot verlenging.
14 Ouderenwijzer: stimulans om tijdig hulp te vragen	Het is nu voor ouderen en hun mantelzorgers best lastig om de weg te vinden in het 'oerwoud' van mogelijkheden en organisaties. Het is erg versnipperd. De ketenpartners zorgen gezamenlijk dat ouderen en mantelzorgers in een vroeg stadium en blijvend geïnformeerd worden over de mogelijkheden van ondersteuning voor ouderen. We bieden de informatie aan op plekken waar zij regelmatig komen, zowel voor de zorg als gewoon in het dagelijks leven (denk aan supermarkt, winkel, café, ziekenhuis, huisarts, apotheek, op het werk, buurthuis, bibliotheek, sportclub, school). Daarnaast zorgen we voor goede communicatie via website, facebook en/of andere sociale media. Ook zorgen we gezamenlijk dat professionals weten wat de mogelijkheden zijn zodat zij mensen daar op kunnen attenderen en eventueel stimuleren om er gebruik van te maken. Samenhang met inspanning 12 (algemene bekendheid gebiedsteam).	nieuw	Diverse organisaties, verenigingen, ondernemers en gemeente.	gemeente	ja	Incidenteel: opzet informatie en comm.plan: budget Comm. SD. Structurele kosten (bijhouden, PR): bijdragen betrokkenen + bijdragen uit lopende budgetten opgave ouder worden (inschatting: € 7.500,- pjr voor insp. 14 en 15 samen)	2022

Maatschappelijk effect	Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden
Doel 6	Mantelzorgers (oa van mensen met dementie) krijgen desgewenst ondersteuning die past bij hun behoeften en ervaren waardering voor hun mantelzorgrol.
Draagt bij aan Indicator	11 Mensen vormen een dementievriendelijke gemeente (stimuleren)

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/structureel)	Planning
15 Mantelzorg Wijzer: stimulans om tijdig hulp te vragen	We zetten op een rij welke mogelijkheden er op dit moment zijn voor mantelzorgondersteuning. Denk aan regelingen van de zorgverzekeraar, respijtzorg, rouwverwerking, praktische hulp, dagbesteding voor degene waarvoor zij zorgen, trainingen, lotgenotencontact, mantelzorgwaardering et cetera. Dit brengen we samen in een Mantelzorgwijzer die zowel inwoners als gebiedsteam en verwijzers kunnen gebruiken. De mantelzorgconsulent (inspanning 16) houdt de Mantelzorgwijzer actueel.	Nieuw	Diverse organisaties, verenigingen, ondernemers en gemeente	Gemeente	Nvt	Incidenteel budget om op te zetten (budget mantelzorgondersteuning 2020). Structureel: zie inspanning 14.	Najaar 2020
16 Mantelzorg consulent in het gebiedsteam	De mantelzorgconsulent is een gebiedsteammedewerker met een netwerk en kennis op het terrein van mantelzorgondersteuning. De mantelzorgconsulent zorgt voor een actueel overzicht van mantelzorgondersteuning in onze gemeente (zie 15). Dit overzicht kunnen inwoners, gebiedsteammedewerkers en verwijzers gebruiken. Ook zet de mantelzorgconsulent zich in om de positie van mantelzorgers te versterken. De mantelzorgconsulent is voor gebiedsteammedewerkers een vraagbaak wat betreft mantelzorg een sparring partner voor de beleidsadviseur informele zorg die hierdoor actuele informatie heeft over de behoeften van mantelzorgers en hoe we hier zo goed mogelijk op kunnen springen.	Nieuw	Gebiedsteam	Gebiedsteam	Ja	Uit regulier budget gebiedsteam	Start begin 2021
17 Mantelzorger desgewenst ook een ondersteuningsplan	De gebiedsteammedewerkers vragen bij het keukentafelgesprek niet alleen aan de zorgvrager, maar ook aan de eventueel aanwezige mantelzorger(s) wat hun mogelijke ondersteuningsvragen zijn. Hierbij geven ze informatie over de ondersteuningsmogelijkheden die er voor hen zijn en de initiatieven rondom waardering van mantelzorgers.	Deels nieuw, deels bestaand	Gebiedsteam	Gebiedsteam	Ja	Uit reguliere begroting	Vanaf voorjaar 2021
18 Waardering mantelzorgers.	In de week van de Mantelzorg ontvangen mantelzorgers een attentie van de gemeente. Dit wil de gemeente blijven doen. Maar mogelijk kunnen we daar nog een breder verhaal van maken. Ten eerste willen we zoveel mogelijk mantelzorgers op het spoor komen zodat zij ook de attentie krijgen. Dat kan de gemeente niet alleen. Daarnaast zien anderen misschien ook kansen om mede-afzender te zijn van deze attentie. Afhankelijk van de reacties kijken we hoe we hier eventueel een gezamenlijk gebaar van kunnen maken dat we ook gezamenlijk bekostigen.	Deels nieuw, deels bestaand	gemeente ism andere betrokkenen	gemeente	nvt	regulier budget mantelzorg	loopt, jaarlijks
19 Rouwverwerking	Humanitas biedt rouwverwerking aan. Het gebiedsteam belt de bij hen bekende inwoners die recent een partner hebben verloren. Het gebiedsteam verwijst zo nodig door en weet welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn. De uitvaartverenigingen zijn ook actief om de familie van een overledene te begeleiden.	Bestaand	Humanitas. Gebiedsteam Uitvaart verenigingen Welzijnscoach	Humanitas	Ja	€ 2.894 regulier budget mantelzorgondersteuning €20.000 Uitvaart verenigingen uit Fonds.	Loopt
20 Cursussen, trainingen en respijtweekend voor mantelzorgers	We organiseren jaarlijks trainingen voor mantelzorgers en mantelzorgers kunnen deelnemen aan een respijtweekend. Dit is voor mantelzorgers kostenloos. De inhoud van de trainingen is aangepast op de behoefte van de mantelzorgers. Deze behoefte wordt door de vrijwilligersacademie opgehaald bij de cursisten. Het Bolwerk verzorgt het respijtweekend.	bestaand	Gemeente Vrijwilligers Academie Stichting Bolwerk	gemeente / Stg Bolwerk	nvt	€ 15.000,- regulier budget mantelzorgondersteuning	Loopt

Welke inspanningen?	Toelichting	Nieuw of bestaand?	Wie zijn de uitvoerende partijen?	Welke partij is de trekker?	Reguliere formatie GBT?	Benodigd budget (incidenteel/ structureel)	Planning
21 Ontmoeting en lotgenoten contact voor mantelzorgers	Op dit moment biedt het Alzheimercafé mogelijkheden voor lotgenotencontact en kennisuitwisseling voor mensen die te maken hebben met Alzheimer. Daarnaast organiseert de gemeente ontspannende uitjes voor mantelzorgers uit de gemeente. Dit is een vorm van waardering, maar biedt ook lotgenotencontact. Ook organiseert de gemeente jaarlijks een speciale activiteit voor jonge mantelzorgers. Maar ook hier geldt: mogelijk kunnen we daar nog een breder verhaal van maken. Ten eerste willen we zoveel mogelijk mantelzorgers op het spoor komen zodat zij hier gebruik van kunnen maken als zij dat willen. Dat kan de gemeente niet alleen. Daarnaast zien anderen misschien ook kansen om dit mede te organiseren. Afhankelijk van de reacties kijken we hoe we hier eventueel een gezamenlijke activiteit van kunnen maken.	Bestaand	Alzheimercafé mantelzorg Consulent gbt evt andere betrokkenen	Mantelzorg consulent Gbt	ja	€ 15.000 structureel uit budget mantelzorgondersteuning	loopt
5 Informele dagbesteding in de dorpen	Dit is voor mantelzorgers vaak ook een vorm van respijtzorg. Zie doel 2.						
12 Bekendheid gebiedsteam.	Zie doel 5.						

MENSEN ERVAREN DAT REKENING WORDT GEHOUDEN MET HET PROCES VAN OUDER WORDEN.

(ONDERDEEL VAN DE OPGAVE GEZONDHEID)



**DENK
MEE!** **PRAAT
MEE!** **DOE
MEE!**
SAMENLEVEN?

BIJLAGE 2 **PROCES**

**HOE KWAMEN WE TOT DEZE DOE-AGENDA
EN OVERZICHT STAKEHOLDERS**

Stap 1. Identificeren en informeren betrokkenen

Eerst keken we welke betrokkenen relevant zijn. Een overzicht staat op de volgende pagina.

Stap 2. Analyse: wat is er aan de hand, wat kunnen we beïnvloeden en welke doelen kiezen we?

We organiseerden diverse bijeenkomsten en gesprekken. Al in de aanloop naar de Visie op Samenleven waren er Hackathons over Eenzaamheid en Mantelzorg. Hier spraken we inwoners die zelf te maken hebben met eenzaamheid of zelf mantelzorger zijn. In de dorpsgesprekken brachten inwoners de 'leeftijdsvriendelijkheid' van de lokale samenleving duidelijk naar voren als relevant onderwerp.

Specifiek voor het maken van deze doe-agenda organiseerden we met diverse betrokkenen eind augustus 2020 een bijeenkomst waarin de volgende vragen centraal stonden:

- Waarom behalen we het effect nog niet?
- Wat kunnen we beïnvloeden?
- Waar is inzet het meest nodig?

Op basis hiervan stelden we gezamenlijk doelen vast en prioriteerden deze.



Stap 3. Samen met de betrokkenen ideeën verzamelen voor doe-agenda

De volgende stap was samen met betrokkenen verkennen wat we concreet kunnen doen om de gezamenlijke doelen dichterbij te brengen. Dit deden we ook in een bijeenkomst, die in september 2020 plaatsvond. Per doel stelden we de volgende vragen:

- Wat doen we (alle betrokkenen, inclusief gemeente) al, dat goed werkt en dat we willen behouden of versterken?
- Wat is extra nodig om het maatschappelijk effect dichterbij te brengen?
- Welke rol kan en wil een ieder hier in spelen?

Stap 4. Laatste check bij de betrokkenen

Het resultaat (concept-doe-agenda) legden we nogmaals voor aan alle betrokkenen, zodat zij de doe-agenda als volledig 'pakket' nogmaals konden bekijken, feedback konden geven en de kans kregen aan te geven of zij zich actief aan de doe-agenda wilden verbinden door een rol te spelen in de uitvoering. Door de Coronamaatregelen kon dit niet in een fysieke bijeenkomst. Daarom deden we dit via een enquête waarin alle betrokkenen (ook de mensen die niet aanwezig waren bij bijeenkomsten) hun mening konden geven over de inspanningen en konden aangeven of zij voor zichzelf een actieve rol zien bij de uitwerking en uitvoering ervan. De resultaten van deze enquête waren half oktober 2020 beschikbaar. Het eindresultaat (de gehele

doe-agenda) is eind december 2020 nogmaals voorgelegd aan alle betrokkenen zodat zij hun reactie konden geven op het geheel. Diverse organisaties maakten hiervan gebruik en deze reacties zijn zo goed mogelijk verwerkt.

Stap 5. Adviesraad Sociaal Domein

Het tussenproduct (de concept-doe-agenda) legden we voor aan de Adviesraad Sociaal Domein. Die bracht daar op 11 januari 2021 advies over uit. Dit leidde tot wijzigingen in de doe-agenda.

Stap 6. Vaststelling doe-agenda door de gemeenteraad

We leggen de doe-agenda op 2 maart 2021 ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Hoe verder na vaststelling van de doe-agenda door de gemeenteraad
--

Na vaststelling van de doe-agenda door de Raad volgend nog twee stappen voordat de uitvoering van start gaat.

Stap 7. (Subsidie)afspraken voor 2021 met instellingen die bijdragen leveren aan de doe-agenda

We maken -daar waar nodig- subsidie-afspraken voor 2021 met instellingen die bijdragen leveren aan de doe-agenda.

Stap 8. Monitoring inrichten (tegelijk met stap 7).

In de doe-agenda geven we per doel aan hoe we gaan monitoren of we op de goede weg zijn. We rapporteren hierover in de P&C cyclus (monitor sociaal domein). We werken steeds via de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). De doe-agenda is dus geen statisch geheel. Als we zien dat een doel niet dichterbij komt, analyseren we hoe dat komt. Uiteraard kan dit verschillende oorzaken hebben (externe ontwikkelingen bijvoorbeeld). En als we zien dat een inspanning niet goed uit de verf komt of niet effectief (genoeg) is, gaan we opnieuw kijken welke inspanningen nodig zijn om het doel wél dichterbij te brengen. Het is dus een cyclisch proces.

Daarnaast gaan we elke inspanning ook afzonderlijk monitoren. Waar zien we aan of de betreffende inspanning werkt (outcome)? Bereiken we de beoogde inwoners met de inspanning? Wat kan beter? Op inspanningsniveau maken we hierover outcome-afspraken met de uitvoerende partijen. Deze leggen we vast in hun opdracht en/of in hun subsidiebeschikking. In alle doe-agenda's zijn we zelf ook een uitvoerende partij (gebiedsteam). Daarom richten we in ons gebiedsteam ook monitoring in rondom de inspanningen voor deze doe-agenda.

Overzicht van betrokkenen bij deze doe-agenda

De volgende organisaties zijn uitgenodigd om deel te nemen aan sessies en te reageren op de enquête. Een groot aantal hiervan heeft hier gehoor aan gegeven en hebben dus meegedacht over de doe-agenda.

Diverse inwoners, Taxi Kort, GGD Fryslân, Albert Heijn Oosterwolde, Plaatselijk Belang Langedijke, Home Instead Thuiservice Friesland Zuid-Oost, Actium Wonen, ZuidOostZorg, De Ouderensoos Elsloo, Vrouwen van Nu, afd. Appelscha en afd. Haule en afd. Haulerwijk en afd. Langedijke en afd. Makkinga en afd. Oldeberkoop en afd. Oosterwolde, Fysiotherapiepraktijk Van der Kooi, Huisartspraktijk 'De Boekhorst', Stichting Sociaal Steunpunt, Hagro, Reuma vereniging, Commerciële Club Ooststellingwerf, Maatschap Fysiotherapeuten Jubbega, Dorpshuis On 'e Feart, Dorpshuis Café 't Anker, Dorpshuis Et Legien, WoonFriesland, Protestants Christelijke Ouderenbond PCOB, afd. Donkerbroek en afd. Haulerwijk/Haule/Waskemeer, Dorpshuis De Mandé, Ouderensoos Haulerwijk, Dorpshuis De Enter, Welzijnsorganisatie Stichting Scala, Humanitas, Katholieke Bond voor Ouderen KBO, afdeling Oosterwolde, Onafhankelijke Seniorenvereniging Ooststellingwerf OSO, Projectleider Zorgconomie en Inclusie gemeente Ooststellingwerf, Contactclown MaLot, Dorpshuis 't Trefpunt, Dorpskantine Nijerberkoop, De Friese Wouden (diverse Wijkteams), De Zonnebloem, afd. Oldeberkoop, Attent Talant Oldeberkoop, Fysiotherapie De Praktijk, ANBO, afdeling Oldeberkoop/Nijerberkoop, Vrijwilligers dagbesteding Oldeberkoop, Vrouwen van Nu, afd. Oldeberkoop e.o., Soos-Zuid Oosterwolde, De Zonnebloem, afd. Oosterwolde, Activiteitencentrum De Miente, Fysio Centrum Vitaal, Fysiotherapie Oosterwolde, Alphega Apotheek De Drie Stellingen, Vrijwilligers Preventief Ouderenbezoek, Verenigingsgebouw Het Anker, Rikkingahof/Activiteiten, Dorpshuis De Wijken, Dorpshuis 't Ald Leger, Buurtzorg Ooststellingwerf, Adviesraad Sociaal Domein, Alzheimer Cafe Werkgroep, Kerkelijk Centrum "De Schutse", Werkgroep Sociaal Domein Makkinga, Dansstudio Clarette en Leon.

MENSEN ERVAREN DAT REKENING WORDT GEHOUDEN MET HET PROCES VAN OUDER WORDEN.

(ONDERDEEL VAN DE OPGAVE GEZONDHEID)



**DENK
MEE!** **PRAAT
MEE!** **DOE
MEE!**
SAMENLEVEN?

**BIJLAGE 3
WAT WERKT BIJ MANTELZORG
(MOVISIE) EN INFOGRAPHIC
DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE.**

Wat werkt bij mantelzorgondersteuning

Wie is de mantelzorger?

NL telt ruim vier miljoen mantelzorgers, waarvan 41% man is en 45% tussen de 45 en 65 jaar. **1 op de 6** mantelzorgers helpt meer dan acht uur per week, vaak voor langere periode (500.000 mensen). **1,7 miljoen** mantelzorgers verlenen zware zorg. Een kwart van hen heeft behoefte aan ondersteuning (respijtzorg).

– 10% zwaar overbelast.



+ Merendeel positieve emotie, voldoening.

Welke factoren bepalen behoefte aan ondersteuning?

- Combinatie mantelzorg en andere verantwoordelijkheden (werk, kinderen).
- Omgaan met situatie (acceptatie).
- Steun vanuit omgeving voor zelfzorg.
- Opvattingen over mantelzorg en eigen gezondheid (zelfzorg).
- Bekendheid met aanbod.

Vijf vormen van (over)belasting:

- Tijdsbelasting: (het gevoel van) tijdsdruk.
- Ontwikkelingsbelasting: geen ruimte om zichzelf te ontwikkelen in scholing of werk.
- Fysieke belasting: invloed op de gezondheid (conditie, energie).
- Sociale belasting: sociale rollen in de knel (vriendschap, gezin).
- Emotionele belasting: verdriet over ziekte(verloop), of negatieve gevoelens over, zorgontvanger.

Mantelzorgers zetten zich in voor:



Kind



Ouder



Vriend



Buur

Wat werkt bij mantelzorgondersteuning?



Zorg voor voldoende kennis over aanbod. Preventief én warm doorverwijzen langs het zorg- en leefpad.



Zorg voor toegankelijkheid. (Aangepast) vervoer.



Zorg voor 'integrated care'. Sluit aan op het dagelijkse (zorg)ritme van mensen zelf.



Zorg voor veilige zorg. Laat zien dat de zorgontvanger het goed heeft.



Zorg voor een vertrouwde omgeving. Spullen van thuis (foto, beker) en samen wennen.



Zorg voor verantwoorde zorg. Maak gebruik van kennis en ervaring mantelzorger.



Zorg voor passende zorg. Sluit aan bij normen, leefstijl en zorgpatronen.



Zorg voor een combinatie met andere ondersteuning. Vergroot het effect door totaalpakket.



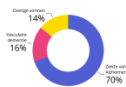
kennis en aanpak van sociale vraagstukken

Deze informatie is afkomstig uit het dossier Wat Werkt bij Mantelzorgondersteuning van Movisie waarin gegevens uit wetenschappelijk onderzoek zijn verzameld over wat werkt bij de ondersteuning van mantelzorgers.

Feiten over dementie



Dementie is een syndroom dat wordt veroorzaakt door een hersenaandoening of hersenziekte. Als gevolg hiervan kan iemand steeds minder goed zelfstandig functioneren. Er is geen genezing mogelijk voor dementie. Uiteindelijk overlijdt een patiënt aan de gevolgen van dementie.



8 jaar

1. Dementie
2. Hartfalen
3. Longkanker

De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer (70%).

Mensen met dementie leven gemiddeld 8 jaar met de ziekte.

Dementie is de snelst groeiende doodsoorzaak in Nederland, volgens CBS.

Aantallen

Het aantal mensen met dementie is door de vergrijzing vervijfvoudigd. Van 80.000 in 1950 tot ruim 280.000 nu. Het aantal zal de komende 25 jaar verdubbelen tot meer dan een half miljoen.



De kans op dementie neemt sterk toe met de leeftijd. Toch zijn er 12.000 mensen met dementie jonger dan 65 jaar.



1 op de 3 vrouwen krijgt dementie. Bij mannen is dit 1 op 7.

5 mensen/uur

Er komen in Nederland ieder uur 5 mensen met dementie bij.

Impact op de patiënt

Dementie is volgens artsen en onderzoekers de volksziekte met de hoogste ziektebelasting voor de patiënt.



14 maanden

Erkenning duurt lang. Het duurt gemiddeld 14 maanden voordat de diagnose wordt gesteld.



Mensen met dementie kunnen dagelijkse handelingen steeds minder goed uitvoeren.



Uiteindelijk wordt een groot deel van de patiënten bedlegerig.

Impact op mantelzorgers

Er zijn 350.000 mensen die zorgen voor iemand met dementie die thuis woont. De helft combineert de mantelzorg met een baan en/of de zorg voor kinderen.



De gemiddelde leeftijd van mantelzorgers is 64 jaar, en 72% is vrouw.

40 uur/week

31% van de mantelzorgers zorgt meer dan 40 uur per week voor zijn naaste.



52% van de mantelzorgers is zwaar belast. Daarvan is 3% overbelast.

Impact op de samenleving

Dementie is de volksziekte met de hoogste zorgkosten. Door de sterke toename van het aantal mensen met dementie zullen de zorgkosten en belasting op de samenleving stijgen.



9 miljard

In 2019 bedroegen de kosten voor dementiezorg 9,3 miljard, 9,5% van de totale gezondheidszorgkosten.



De zorgkosten van dementie stijgen met 2,7% per jaar.

Veiligheid

Mantelzorgers maken zich zorgen over de veiligheid in huis. Deze zorgen zijn geheel terecht, want er gaat vaak iets mis.



Eén op de drie mantelzorgers is dagelijks bezig met veiligheid in huis.



Driekwart (76%) van de mantelzorgers geeft aan dat zich onveilige situaties in huis hebben voorgedaan...



...door bijvoorbeeld vallen, verkeerde inname van medicijnen of brandgevaarlijke situaties.

MENSEN ERVAREN DAT REKENING WORDT GEHOUDEN MET HET PROCES VAN OUDER WORDEN.

(ONDERDEEL VAN DE OPGAVE GEZONDHEID)



**DENK
MEE!** **PRAAT
MEE!** **DOE
MEE!**
SAMENLEVEN?

BIJLAGE 4
HET MONITOREN VAN HET EFFECT
'MENSEN ERVAREN DAT REKENING
WORDT GEHOUDEN MET HET PROCES
VAN OUDER WORDEN'

Doel 1: Er zijn flexibele mogelijkheden voor ouderen om, samen met jongere generaties, actief te zijn in het maatschappelijk leven en zingeving te ervaren.	
<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Burgerpeiling: Geef aan of u vindt dat we in de gemeente Ooststellingwerf genoeg rekening houden met oudere mensen. Denk hierbij aan begrip voor oudere mensen, een punt waar ouderen terecht kunnen met vragen en/of voldoende mogelijkheden om dingen te doen.	2020 is 0-meting.
Burgerpeiling: Hoe kunnen de mensen in Ooststellingwerf (nog) meer rekening houden met ouderen, volgens u? (meerdere antwoorden mogelijk) <ul style="list-style-type: none"> • Meer verlichting, meer bankjes, egale stoepen etc. • Meer begrip en waardering voor ouderen • Eén aanspreekpunt voor alle vragen en alle zorg • Meer persoonlijke aandacht voor ouderen • <u>Meer mogelijkheden voor contacten tussen jong en oud</u> • Meer activiteiten speciaal voor ouderen • Betere woonmogelijkheden voor ouderen • Minder digitale informatie en meer op papier • Anders, namelijk: 	2020 is 0-meting.
Doel 2: Kwetsbare ouderen vinden (lieft in hun nabije omgeving) een zinvolle dagbesteding.	
<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Burgerpeiling: Ik ervaar een zinvolle daginvulling en structuur in de dag.	Burgerpeiling 2020 is 0-meting.
Burgerpeiling: Er zijn voldoende sociale, culturele en sportactiviteiten waar ik aan deel kan nemen.	Burgerpeiling 2020 is 0-meting
Het totaal volume aan gemeentelijke uitgaven voor geïndiceerde dagbesteding voor mensen vanaf 67 jaar.	2020 is de 0-meting.
Het totaal volume aan gemeentelijke uitgaven voor informele dagbesteding in de dorpen.	2020 is de 0-meting.
Aantal dorpen waar informele dagbesteding bestaat.	Op dit moment in drie dorpen namelijk Oldeberkoop, Makkinga en Oosterwolde.
Aantal mensen dat gebruik maakt van informele dagbesteding bij Zuidoostzorg, Welzijn Op Dorpschaal (WODS), Makkinga en Lianté. Helaas is dit niet uit te splitsen naar leeftijd. De meeste deelnemers zijn ouder dan 67 jaar.	ZuidOostZorg start per 1 januari 2021 met eerst maximaal 10 personen (3 dagen per week). WODS heeft een groep die schommelt tussen de 40 en 45 personen (2 dagen per week). Van Makkinga hebben we op dit moment geen cijfers. In Oosterwolde (Lianté) gaat ging het in 2019 om ongeveer 20 deelnemers (voor minimaal 2 dagen/dagdelen per week).

Doel 3: Professionals, winkeliers, het verenigingsleven en maatschappelijke organisaties wisselen kennis uit over leeftijdsvriendelijke dienstverlening, herkennen signalen van dementie en weten hoe daarmee om te gaan.	
<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Aantal mensen dat e-learning heeft gevolgd in onze gemeente.	We zijn hier nog niet mee gestart. Dus 2021 gebruiken we als 0-meting.
Aantal organisaties dat sticker dementievriendelijk heeft ontvangen.	Idem
Doel 4: Ouderen en mantelzorgers vragen tijdig hulp	
<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Aantal ouderen (of naasten van ouderen) en het aantal mantelzorgers dat contact opneemt met het gebiedsteam voor informatie en/of ondersteuning.	Op dit moment registreert het gebiedsteam niet hoeveel mantelzorgers bij hen aan kloppen. Dit gaat het gebiedsteam vanaf 2021 wel registreren dus dat is de 0-meting.
Burgerpeiling: Doordat ik heb moeten zorgen voor iemand ben ik mijn privéleven overbelast.	2020 is 0-meting
Doel 5: Er is één plek waar inwoners, mantelzorgers en professionals terecht kunnen met vragen die gerelateerd zijn aan ouder worden en/of mantelzorg en waar snel een duidelijk antwoord komt en/of de goede hulp wordt geregeld.	
<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Doorlopend cliëntervaringsonderzoek: Cijfer dat inwoners geven voor het gesprek dat zij met gebiedsteammedewerker hadden nav vraag over ouder worden en/of mantelzorg.	2020: gemiddeld 7,8 Dit is het gemiddelde voor alle cliënten van het gebiedsteam. Vanaf 2021 kunnen we dit uitsplitsen naar type vraag (bv mantelzorg).
Doorlopend cliëntervaringsonderzoek: inwoner wist waar hij moest zijn met vraag over mantelzorg en/of ouder worden.	2020: 91% ja/neutraal Dit is het gemiddelde voor alle cliënten van het gebiedsteam. Vanaf 2021 kunnen we dit uitsplitsen naar type vraag (bv mantelzorg).
Doorlopend cliëntervaringsonderzoek: inwoner vindt dat hij snel geholpen werd. met vraag over mantelzorg en/of ouder worden.	2020: 89,4% ja/neutraal Dit is het gemiddelde voor alle cliënten van het gebiedsteam. Vanaf 2021 kunnen we dit uitsplitsen naar type vraag (bv mantelzorg).
Doorlopend cliëntervaringsonderzoek: Duidelijk antwoord -waar kan inwoner gebruik van maken, -duidelijke informatie nav vraag over mantelzorg en/of ouder worden.	2020: -duidelijk waar inwoner gebruik van kan maken: 96,1% ja/neutraal -duidelijke informatie: 96,4% ja/neutraal Dit is het gemiddelde voor alle cliënten van het gebiedsteam. Vanaf 2021 kunnen we dit uitsplitsen naar type vraag (bv mantelzorg).
Burgerpeiling: Bij problemen die ik tegenkom in mijn leven weet ik waar ik hulp kan vragen of informatie kan vinden.	0-meting burgerpeiling 2020 (gefilterd op mantelzorgers en ouderen).

Doel 6: Mantelzorgers (oa van mensen met dementie) krijgen desgewenst ondersteuning die past bij hun behoeften en ervaren waardering voor hun mantelzorgrol.

<i>Monitoren aan de hand van:</i>	<i>0-meting (indien aanwezig)</i>
Doorlopend cliëntervaringsonderzoek: -Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed -De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag nav vraag over mantelzorg en/of ouder worden.	2020: -93,8% ja/neutraal -90,9% ja/neutraal Dit is het gemiddelde voor alle cliënten van het gebiedsteam. Vanaf 2021 kunnen we dit uitsplitsen naar type vraag (bv mantelzorg).
We vragen mantelzorgers of en op welke manier zij waardering ervaren in de samenleving voor hun mantelzorgrol. Dit doen we via storytelling.	Dit is kwalitatief, dus er is geen 0-meting.
Aantal inwoners dat mantelzorgondersteuning aanvraagt bij de verzekeraar.	We vragen deze cijfers op bij De Friesland, Univé, Achmea Menzis. 2020 zou dan de 0-meting zijn.